CİNGÖZ RECAİ'NİN MACERALARI

SİYAH PERVANELER

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

HAZIRLAYAN
SEVAL ŞAHİN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2059
EDEBÎ ESERLER: 1048

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-645-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Yayın Danışmanı: Prof. Dr. Seval Şahin

Editör: Abdullah Ezik

Düzelti: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: Unifset Basım Yayın Sanayii ve Ticaret Ltd Şti
Yakuplu Mah. 194. Sok. Nu:1 / 159 3. Matbaacılar Sitesi
Beylikdüzü-İstanbul Tel: (0212) 875 37 85
Sertifika Nu: 72541

İstanbul - 2024

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbedayi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur, Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua, Tasvir-i Efkâr, Çınaraltı, Büyük Doğu, Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftehavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvîr-i Efkâr, Tercüman, Tercümân-ı Hakîkat, Ulus, Vakit, Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir, Aydede, Bozkurt, Büyük Doğu, Çınaraltı, Düşünen Adam, Edebiyat Gazeteasi, Fağfur, Hafta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Re-*

simli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli A*y mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlamış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötüken Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi (1938) adlı eseri Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

CİNGÖZ RECAİ'NİN AKIL VE GERİLİMLE HARMANLANMIŞ YENİ BİR SERÜVENİ: *SİYAH PERVANELER*[1]

Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla yazdığı Cingöz Recai serisi, Türkçede en uzun süreli yayımlanan polisiye seridir (1924-1960). Cingöz Recai ile 1924'te yayımlanan ve serinin ilk kitabı olan *Cingöz'ün Kız Kaçırması* ile tanışırız.[2] 1924'ten 1960'a kadarki süre içerisinde Cingöz Recai'nin başkahraman olduğu 55 hikâye ve 6 roman yayımlanır.[3] 1935'ten 1954'e kadar geçen sürede Peyami Safa'nın yazdığı Cingöz Recai romanları arasında yirmi yıl bulunuyordu. Bu arada Güven Yayınları tarafından Cingöz Recai serileri 1944 yılında, Latin harfleriyle seri hâlinde yayımlandı. 1935 yılında yayımlanan *Arsen Lüpen İstanbul'da*[4] romanının ardından 1954'te yayımlanan *Kral Faruk'un Elmasları Peşinde*'ye[5] kadar yeni bir Cingöz Recai romanına rastlanmamıştı. Fakat yazarın 1947 yılında *En Son Saat* gazetesinde *Siyah Pervaneler* isimli bir Cingöz Recai romanı tefrika ettiği görülü-

---

1 Bu makale ilk olarak şurada yayımlanmıştır: *Türkbilig*, Yıl 2022, Cilt: 2022 Sayı: 43, 147 – 155.

2 Cingöz Recai romanları hakkında detaylı bilgi için bk. Seval Şahin, *Kültürel Sermaye, Kibar Hırsız ve Şehir*, Bağlam Yayınları, İstanbul, 2011.

3 Bunlardan *Cingöz Merih'te* ve *Sağdan Üçüncü Söğüt* romanları tefrika edilmiş, yazarın ölümünden sonra kitaplaştırılmıştır. bk. *Cingöz Merih'te*, Haz. Seval Şahin, Ötüken Neşriyat, 2019 ve *Sağdan Üçüncü Söğüt*, Haz. Seval Şahin, Ötüken Neşriyat, 2019.

4 bk. Peyami Safa, *Arsen Lüpen İstanbul'da*, Haz. Banu Öztürk, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2021.

5 bk. Peyami Safa, *Kral Faruk'un Elmasları Peşinde*, Haz. Seval Şahin, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2019.

yor. Tefrika, 19 Temmuz-13 Kasım 1947 arasında 97 sayı devam eder. Roman, Cingöz Recai kitapları içinde polisiyenin birden fazla alt türünü kullanması ve Cingöz'ün hırsızlıktan polisliğe soyunmaya uzanan serüvenini göstermesi açısından önemlidir.

Siyah Pervaneler 1947 yılında tefrika edilirken tüm dünyada etkili olan II. Dünya Savaşı sona ermiştir. Cingöz'ün savaş sırasında yurtdışında olduğu, bir süre önce döndüğüne dair gazetelerde haberler çıkmıştır. Bunun üzerine Cingöz de savaş sırasında Avrupa'da ve Amerika'da olduğunu ve ülkeye yeni döndüğünü belirten bir mektup yazar: "Harp yıllarını Avrupa'da ve Amerika'da geçirdiğim, Türkiye'ye dört ay evvel bir yabancı pasaportiyle geldiğim hakkındaki tahmininiz, dört ay kaydı müstesna doğrudur." (Safa 27 Temmuz 1947: 3) Üstelik bu mektupta Cingöz'ün Amerika'daki hayatı hakkında yeni bilgiler edinilir:

> Gençliğimin ve tahsil çağımın büyük bir kısmını Amerika'da geçirdiğimi dostum Server Bedi, bana ait romanlarında vaktiyle yazmıştı. Amerika'yı avcumun içi gibi bilirim. Oranın siyasi polisinde de çalıştım. Artık ifşasında bir mahzur kalmadığı için, Mister Ruzvelt'in beni iki defa huzuruna kabul ettiğini ve ikincisinde, kendi imzası elmaslarla işlenmiş bir altın tabakayı bana kendi eliyle hediye ettiğini iftiharla söylemek isterim. Bu mükafatın sebebi, Kanada'daki atom casusluğu vakasında, hazırladığım ve Kanada Başbakanı Makenzi King'e sunduğum raporun gerek Kanada ve gerekse Amerikan polisini en doğru yola sevk etmiş olmasıdır. Bu hadisedeki rolümü günü gelince bir kitapta izah edeceğim.[6] (Safa 28 Temmuz 1947: 3)

Ancak diğer serilerde olduğu gibi burada da Cingöz'ün yurtdışından döndüğü gizlidir ve kimsenin haberi yoktur, arada dönmüş olabileceğine dair gazetelerde dedikodular çıkar.

[6] Bu ifadeler, Peyami Safa'nın 1947'den 1954'e kadarki süreçte başka bir Cingöz Recai romanı yayımlamış olabileceğini düşündürmektedir.

Cingöz, orta yaşlı bir Amerikalı gazeteci kılığında sekreteriyle birlikte Suadiye'de işlenen bir cinayeti araştırmaya başlar. Bir süre sonra olaya Cingöz'ün hem baş düşmanı hem de baş dostu olan emekli komiser Mehmet Rıza da dâhil olur. Cingöz, olaylar ilerledikçe kılığını gizleyemez ve ortaya çıkar. Bu arada cinayete yönelik esrarı da çözer ve her zamanki gibi polisi alt etmeyi başarır.

Romanın diğer Cingöz Recai kitaplarından ilk bakışta göze çarpan temel farkı Cingöz'ün yardımcısı olarak ortaya çıkan genç, güzel ve "polisiye bilimlerde ihtisas yapmış" yardımcısı Necla'dır. Necla, Cingöz ile Amerika'da tanışmış, onunla birlikte çalışmak için İstanbul'a gelmiş, tıpkı serinin önceki ve sonraki kitaplarından *Cingöz'ün Esrarı*'ndaki Mebruke ve *Allo… Allo… Yetişiniz!*'den itibaren romanlara giren Jale gibi, bu sihirli adamın peşine takılmaktan kendini alamamıştır. Necla, ailesiyle görüşmeyi bile istemez, tek başına Cingöz'ün varlığı onun için yeterlidir:

> Ben korkmuyorum, dedi, seni tanıdığım günden beri bir rüya âlemi içinde yaşıyorum. İzmir'de olan annemi, babamı, Samsun'daki ablamı hiç göreceğim gelmiyor. Onlar beni ihtiyar bir Amerikalının kâtibi sanıyorlar. Hakikati belki de hiç öğrenemeyecekler. Ben onlara senden bahsedemem; ve kendilerine senden bahsetmeyeceğim kimselerle konuşmak bana manasız görünüyor. İçimi ve hayatımı o kadar dolduruyorsun. Senin yanında tehlike benim için de en büyük zevk. (Safa 28 Eylül 1947: 3)

Cingöz için Necla, hem bir sevgili hem de ileride polis teşkilatına yardımcı olması için yetiştirmeyi düşündüğü biridir: "Onu ileride Türk polisine yararlı bir hâle gelecek tarzda yetiştirmek istiyordu. Yirmi iki yaşını dolduran ve Cingöz'ün uğruna ailesinden, arkadaş muhitinden, hattâ bütün meşru alâkalarından ayrılan Neclâ'nın içindeki hisleri ezmek lâzım mıydı? Meslek bu kızın erkekleşmesini ve katılaşmasını isti-

CİNGÖZ RECAİ'NİN MACERALARI
SİYAH PERVANELER

BİRİNCİ KISIM

— 1 —

Bir haziran gecesiydi. Fazıl, avucunun içinde bir balık gibi çırpınan o gergin ve sinirli elin birdenbire kaydığını ve uzağa fırladığını görünce, ayakta duran Belkıs bu defer iki bileğinden yakalayıp kendisine çekmek için doğruldu. Onun salondan bahçeye inen terasa doğru bir ceylân çevikliğile sıçramasına bakarak tekrar yerine oturdu. Peşine düşmek faydasızdı. Dün gecekî gibi bahçede, ikisinin arasındaki çeyrek asırlık yaş farkını meydana vurmaktan başka netice vermiyen bir kovalamaca oyununa razı olmak lâzımdı. Fazıl yemek üstüne bu yorgunluğu göze alanadı ve düşündü: "Üç gündür nikâhlıyız.. Hiç kimse benim dudaklarımı bu vahşi kızın yanağına bir defa bile değdirmediğime inanmaz...

Genç karısının kendisinden bu kaçışını erkeklik gururu için bir mesele yapmaktan çekiniyor ve gülümsüyordu. Belkıs arkasını ona dönerek bahçeye baktı; havayı dolduran çiçek kokularını bir anda içine çekip doldurmak istercesine derin bir nefes aldı ve mırıldandı:

— Ay çıkıyor! şurada oturalım mı?

Fazıl ayağa kalktı ve ışıkları söndürdü. Bahçeye inen dört basamaklı merdivenin sağ tarafındaki hasır kanapede yan yana oturdular. Gözleri karanlığa alışıncaya kadar, çamların arkasında, dalların ucuyla zım balanmış gibi duran ayın keskin parıltısından başka bir şey göremiyorlardı. Gittikçe artan mavi bir aydınlık içinde bahçe yavaş yavaş doğuyor, havuz, tarhlar, ve yollar belirliyordu. Fazıl Belkıs'ın elini tekrar avucunun içine aldı ve dudağını onun yanağına kondurmağa çalıştı. Fakat karısı yine başını çekiyor ve yerinden kalkmağa hazırlanıyordu. Fazıl ona bir şey sormaktan ziyade, düşüntüsünü sesinin tonile belli etmek için mırıldandı:

— Niçin, Belkıs..

Genç kız ona hafifçe sokularak cevap verdi:

— Biliyorsun, Fazıl düğünden evvel yalnız ellerim seninditr. O kadar. Sabret. On gün kaldı Ah, ne güzel bir gelinlik modeli seçtim görsen.. bayılacaksın!

— Cemal mi dikecek?

— Evet, Modeli bugün ona gördüm zaten. Şaheser!

Fazıl onu gelinlik halinde tahayyül etmek için gözlerini yumdu ve sustu. Kaç senedir içinden ayrılmıyan bu hayal nihayet gerçekleşecekti. Fakat on gün, ne uzun! Belkıs çamların arkasından kurtulup olanca parlaklığı ve çıplaklığile yükselen ayın büyük ve pürüzsüz yüzüne bakarak hafif bir çığlık kopardı:

— Ah ne güzel!

Fazıl gözlerini açtı. Zihninde bir an evvel büyülü bir cazibe ile kımıldayan beyazlığın taze hatırası bu parlak ayla yan yana gelince ona elli yaşına yaklaştığını unutturmuştu. Bahçeye yirmi yaşının rüyalı gözlerile baktı. "Evet, çok güzel!.. diyecekti; fakat birdenbire kaşları çatıldı ve içi atılgan bir dikkatle dolan gözler, köşkün arkadaki büyük kapısına giden yolun kenarında iki taflanların arasında bir noktaya takıldı. Boğazında sinirli bir kahkahanın kırıntıları dolaşırken, yutkundu. Belkıs sordu:

— Ne gülüyorsun, ne var?

Şüphelendiği için gözlerini bahçenin karanlık parçalarında süratle gezdirirken, taflanların arkasında kımıldayan gölgeyi gördü; kocasına biraz daha sokuldu ve kısık bir sesle:

— Fazıl, dedi, polise telefon edelim yine!

Ve hemen ayağa kalktı. Kocası yerinden kımıldamıyor, şimdi taflanların arkasında iki kat eğilerek arka bahçeye doğru hızla uzaklaşan gölgeye bakıyordu. Elini uzattı ve karısının heyecandan soğumuş elini tuttu:

— Bırak, dedi, polisin haberi var.

Belkıs elini kurtardı, salona koştu ve elektriği yaktı. Fazıl çağırdı:

— Ne kadar soğukkanlısın! dedi, üç gecedir bahçede hayaletler dolaşıyor, sen emniyet vermiyorsun.

— Ehemmiyet vermiyor değilim. Dün gece emniyet âmirine telefon ettim ya, İstersem köşkü taraasut ettirecek.

Belkıs ayakta, kulağı bahçede ve gözü kapıda, hareketsiz duruyordu!

— İstersem ne demek? diye sordu, İşte. Ne duruyorsun? Şimdi ben telefon edeceğim. Suad beyin numarası kaç?

— Rehberin kapağına dün gece kırmızı kalemle yazdım.

Belkıs telefonu açtı ve emniyet âmirini buldu

— Beyefendi, dedi, ben avukat Fazıl Erkanın eşi.. efendim? Evet, evet, şimdi, bir dakika evvel, fakat kaçtı. Evet. Daha evvel ilâmmdı. Rica ederim, beyefendi, yarın akşam erkenden.. değil mi?. Çok güzel.. Çok merak ediyorum.., hayır, korku değil, merak.. Evet, tabii.. olabilir.. fakat.. tabii, tabii.. Çok teşekkür ederim..

Fazıl aleti Belkısın elinden aldı ve bir kahkaha atarak:

— Allo.. Suat! dedi, hayaletler, yine dadandı. Meyva hırsızları mı? neyse.. Anlıyorum, Fakat bizim bayan merakta.. iyi iyi.. göreyim seni. Yaşa. Gecen hayrolsun.

Telefonu kapadı ve mırıldandı:

— Meyva hırsızları.. Suadye ve Erenköy bahçelerine dadanmışlar.. neyse, yarın gece anlarız.. İki mermer göndereceğ yarın akşam.. fakat gel bir seninle bahçeye çıkıp bir polis hafiyeliği yapalım. Korkar musun? İçeriden tabancamı ve elektrik fenerini al.

— Korkmam, haydi. Fakat şu kapıyı kilitliyelim ve arka kapıdan çıkalım.

Çifte camlı kapıyı kapadılar ve anahtarla kilitlediler. Elektrik fenerini Belkıs, revolveri Fazıl aldı. Koridora geçtiler, yukarıki dairaye çıkan merdivenin sahanlığından küçük kapıya inen iki basamağı atladılar ve arka bahçeye çıktılar. Belkıs ağır ağır gezdirdiği elektrik fenerinin ışığında, birer birer, kameriye, üst tarafındaki kolan salıncağı, değirmen, bostan ve köşkün arkasındaki uşaklara mahsus tek katlı bina görüldü. Pencerede ahçı Mustafa oturuyordu. Yaklaştılar. Fazıl sordu:

— Uyumadın mı Mustafa?

— Hayır beyim, yine otlar haşladı, kalktım, gördüm: Aha şurada.. Gölgeler.. (Devam edecek)

Bir Haziran gecesiydi. Fazıl, avucunun içinde bir balık gibi çırpınan o gergin ve sinirli elin birdenbire kaydığını ve uzağa fırladığını görünce ayakta duran Belkıs'ı bu sefer iki bileğinden yakalayıp kendisine çekmek için doğruldu. Onun salondan bahçeye inen terasa doğru bir ceylan çevikliğiyle sıçramasına bakarak tekrar yerine oturdu. Peşine düşmek faydasızdı. Dün geceki gibi bahçede ikisinin arasındaki çeyrek asırlık yaş farkını meydana vurmaktan başka netice vermeyen bir kovalamaca oyununa razı olmak lazımdı. Fazıl yemek üstüne bu yorgunluğu göze alamadı ve düşündü: "Üç gündür nikâhlıyız. Hiç kimse benim dudaklarımı bu vahşi kızın yanağına bir defa bile değdirmediğime inanmaz…"

Genç karısının kendisinden bu kaçışını erkeklik gururu için bir mesele yapmaktan çekiniyor ve gülümsüyordu. Belkıs arkasını ona dönerek bahçeye baktı; havayı dolduran çiçek kokularını bir anda içine çekip doldurmak istercesine derin bir nefes aldı ve mırıldandı:

"Ay çıkıyor! Şurada oturalım mı?"

Fazıl ayağa kalktı ve ışıkları söndürdü. Bahçeye inen dört basamaklı merdivenin sağ tarafındaki hasır kanepede yan yana oturdular. Gözleri karanlığa alışıncaya kadar çamların arkasında, dalların ucuyla zımbalanmış gibi duran ayın keskin parıltısından başka bir şey göremiyorlardı. Gittikçe artan mavi bir aydınlık içinde bahçe yavaş yavaş doğuyor havuz, tarhlar[1] ve yollar beliriyordu. Fazıl, Belkıs'ın elini tekrar avucunun içine aldı ve dudağını onun

[1] Çiçek dikilen yer.

yanağına kondurmaya çalıştı. Fakat karısı yine başını çekiyor ve yerinden kalkmaya hazırlanıyordu! Fazıl ona bir şey sormaktan ziyade üzüntüsünü sesinin tonuyla belli etmek için mırıldandı:

"Niçin, Belkıs?"

Genç kız ona hafifçe sokularak cevap verdi:

"Biliyorsun Fazıl, düğünden evvel yalnız ellerim senindir. O kadar. Sabret. On gün kaldı. Ah, ne güzel bir gelinlik modeli seçtim görsen, bayılacaksın!"

"Cemal mi dikecek?"

"Evet. Modeli bugün onda gördüm zaten. Şaheser!"

Fazıl onu gelinlik hâliyle tahayyül etmek[2] için gözlerini yumdu ve sustu. Kaç senedir içinden ayrılmayan bu hayal nihayet gerçekleşecekti. Fakat on gün, ne uzun! Belkıs, çamların arkasından kurtulup olanca parlaklığı ve çıplaklığıyla yükselen ayın büyük ve pürüzsüz yuvarlağına bakarak hafif bir çığlık kopardı:

"Ah ne güzel!"

Fazıl gözlerini açtı. Zihninde bir az evvel büyülü bir cazibe ile kımıldayan beyazlığın taze hatırası bu parlak ayla yan yana gelince ona elli yaşına yaklaştığını unutturmuştu Bahçeye yirmi yaşının rüyalı gözleriyle baktı. "Evet, çok güzel!" diyecekti; fakat birdenbire kaşları çatıldı ve içi atılgan bir dikkatle dolan gözler, köşkün arkadaki büyük kapısına giden yolun kenarındaki taflanların arasında bir noktaya takıldı. Boğazında sinirli bir kahkahanın kırıntıları dolaşırken yutkundu. Belkıs sordu:

"Ne gülüyorsun, ne var?"

Şüphelendiği için gözlerini bahçenin karanlık parçalarında süratle gezdirirken, taflanların arkasında kımıldayan gölgeyi gördü; kocasına biraz daha sokuldu ve kısık bir sesle:

---

[2] Hayal etmek.

"Fazıl," dedi, "polise telefon edelim yine!"

Ve hemen ayağa kalktı. Kocası yerinden kımıldamıyor, şimdi taflanların arkasında iki kat eğilerek arka bahçeye doğru hızla uzaklaşan gölgeye bakıyordu. Elini uzattı ve karısının heyecandan soğumuş elini tuttu:

"Bırak," dedi, "polisin haberi var."

Belkıs elini kurtardı, salona koştu ve elektriği yaktı. Fazıl'ı çağırdı:

"Ne kadar soğukkanlısın! dedi, üç gecedir bahçede hayaletler dolaşıyor, ehemmiyet vermiyorsun."

"Ehemmiyet vermiyor değilim. Dün gece emniyet amirine telefon ettim ya. İstersem köşkü tarassut ettirecek."[3]

Belkıs ayakta, kulağı bahçede ve gözü kocasında hareketsiz duruyordu:

"İstersem ne demek? diye sordu, iste. Ne duruyorsun? Şimdi ben telefon edeceğim. Suat Bey'in numarası kaç?

"Rehberin kapağına dün gece kırmızı kalemle yazdım."

Belkıs telefonu açtı ve emniyet amirini buldu.

"Beyefendi," dedi, "ben Avukat Fazıl Erkan'ın eşi... Efendim? Evet, evet, şimdi, bir dakika evvel, fakat kaçtı. Evet. Daha evvel lazımdı. Rica ederim, beyefendi, yarın akşam erkenden… Değil mi? Çok güzel… Çok merak ediyorum… Hayır korku değil, merak... Evet, tabii olabilir fakat tabii, tabii. Çok teşekkür ederim…"

Fazıl, aleti Belkıs'ın elinden aldı ve bir kahkaha atarak:

"Alo Suat! dedi, hayaletler, yine dadandı. Meyve hırsızları mı? Neyse… Anlıyorum. Fakat bizim bayan merakta... İyi iyi göreyim seni. Yaşa. Gecen hayrolsun."

Telefonu kapadı ve mırıldandı:

"Meyve hırsızları Suadiye ve Erenköy bahçelerine dadanmışlar, neyse yarın gece anlarız… İki memur gönderecek yarın akşam… Fakat gel biz seninle bahçeye çıkıp bir

[3] Gözetletecek.

polis hafiyeliği[4] yapalım. Korkar mısın? İçerden tabancamı ve elektrik fenerini al."

"Korkmam, haydi. Fakat şu kapıyı kilitleyelim ve arka kapıdan çıkalım."

Çifte camlı kapıyı kapadılar ve anahtarla kilitlediler. Elektrik fenerini Belkıs, revolveri Fazıl aldı. Koridoru geçtiler, yukarıki daireye çıkan merdivenin sahanlığından küçük kapıya inen iki basamağı atladılar arka bahçeye çıktılar. Belkıs'ın ağır ağır gezdirdiği elektrik fenerinin ışığında birer kameriye, üst tarafındaki kolan salıncağı, değirmen, bostan ve köşkün arkasındaki uşaklara mahsus tek katlı bina göründü. Pencerede Aşçı Mustafa oturuyordu. Yaklaştılar. Fazıl sordu:

"Uyumadın mı Mustafa?"

"Hayır beyim, yine otlar hışıldadı, kalktım, gördüm: Aha şurada. Gölgeler."

Fazıl Erkan, ellisine yaklaşmış bir avukat, Belkıs adında bir genç kızla üç günden beri nikâhlıdır. Fakat düğünleri oluncaya kadar Belkıs ona kendisini teslim etmeyecektir. Bir Haziran gecesidir. Fazıl'ın köşkünde, birinci kat salonundan bahçeye inen merdivenlerin sağ tarafında, hasır kanepede oturup karşıki çamların üstünde yükselen ayı seyrediyorlar. Fakat işte... Taflanların arkasında yine bir insan gölgesi kaçıyor. Belkıs hemen polise telefonla haber veriyor. Ertesi akşam köşk sivil memurların tarassudu altına girecektir. Telefondan sonra karı koca bahçeyi gözden geçirmek için birinin elinde cep feneri, ötekinin elinde revolver, dışarı çıkıyorlar. Arkadaki binada oturan aşçı Mustafa da onlara bahçede gölgeler gördüğünü söylemiştir.

Fazıl sordu:

"Kaç gölge gördün?"

"Ya üç, ya dört… Üçten az değil. İkisi değirmenin al-

[4] Muhbir, asayiş görevlileri.

tında yere eğildiler. Ötekiler büyük kapıya giden yola koştular. Onlar bir miydi, iki miydi gözüm iyice seçemedi. Değirmenin altındakiler yere ışık da tuttular. Sonra yürüdüler. Salıncağın arkasında keresteler var ya... Orada durdular, yere eğildiler. Aksi gibi benim de öksüreceğim tuttu. Kalktılar, yola bir işaret çektiler, şu taraftan kaçtılar. Bostan arkasındaki duvardan atladılar galiba."

Fazıl karısına:

"Gidelim o tarafa doğru," dedi. Aşçı da arkalarından geliyordu.

Üç dört adımda bir durarak ve ay ışığının girmediği kuytu köşeleri fenerin ışığıyla aydınlatarak bostanın arkasına kadar gittiler. Bir buçuk metre kadar yüksekliği olan duvarın dibinde boydan boya yabani otlar vardı. Belkıs ışığı bunların arasına tuttu ve ağır ağır yürüdüler. Bir noktada durdular. Otlar burada ezikti ve yerde duvardan kopmuş küçük parçalar göze çarpıyordu. Fazıl mırıldandı:

"Buradan kaçmışlar."

Belkıs tasdik[5] etti:

"Muhakkak!"

Duvarın üstünde de çıkık noktalara ayakla basıldığı şüphesini veren lekeler görünüyordu. Aşçı da bunları göstererek:

"Buradan, buradan… dedi, gördüm ben."

"Hepsi buradan mı kaçtı?"

"Saymadım, emme gölgeler hep bu tarafa doğru geldi. Dün gece de bu tarafa koştular. Bahçede ne arıyorlar beyefendi?"

"Böyle meyve hırsızları olmaz," dedi Belkıs. "Değirmenin altında, kerestelerin arasında meyve arasında meyve…"

Fazıl mırıldandı:

---

[5] Onay, onaylama.

"Tabii yarın akşam enselenirler, anlaşılır."

Belkıs fenerin ışığını duvarın üstünde gezdirerek:

"Çok garip şey!" dedi.

"Oldukça."

Bostanın arkasından yürüyerek, taflanların arasından büyük kapıya giden yola çıktılar. O kapı aynı saha i çinde üç ayrı köşk arasında müşterekti[6] ve geceleri de açıktı. Oradan bu köşklerin bahçelerine girmek daima mümkündü. Fakat gölgelerin duvardan atlamayı tercih etmeleri, müşterek kapının sağında ve en yakınındaki Mürşit Bey'in köşkünde büyük bir kurt köpeğinin bulunmasıydı. Fazıl ve Belkıs o tarafa doğru birkaç adım yürüdüler. Köpek beş altı yüz adım uzakta olduğu hâlde ayak seslerini duydu ve havlamaya başladı.

Geriye döndüler ve kendi köşklerine doğru yürürken Belkıs fenerin ışığını iki yandaki taflanların arasına tutuyor:

"Bizim de bir köpeğimiz olmalı, Fazıl!" diyordu.

Köşke biraz evvel çıktıkları küçük kapıdan girdiler. İki basamaktan sonra kendi dairelerinin kapısı önünde biraz durdular. Belkıs kiracının katına çıkan merdivene ışığı tuttu. Fazıl geriye dönüp bahçe kapısını arkadan sürmeliyordu.

Kendi koridorlarına girince Belkıs dairenin kapısını da anahtarla kilitledi.

"Her tarafı arayalım bir kere!" dedi.

Fazıl sesini çıkarmıyordu. Karısını takip etti. Koridorun sol tarafındaki helayı ve daha sonraki banyo odasını gözden geçirdiler. Onun karşısında yatak odalarının kapısı vardı. Işığı yaktılar. Belkıs gardıropların içine ve arkasına kadar bakarken Fazıl gülüyor:

"Kedilerin sığmayacağı yerde insan mı arıyorsun?" diyordu.

---

[6] Ortak.

Bu odanın iki kapısı daha vardı. Biri karşıda ötekine muvazi[7] bir koridora açılıyordu. O kapıdan çıktılar. Karşılarına gelen kapı aralıktı, ittiler. Orada Hizmetçi Nazife yatıyor ve horluyordu. Yanındaki sandık odasına da girip çıktılar. O sırada misafirlere mahsus bir yatak odası daha vardı ve üç gecedir, orada Belkıs'ın ağabeyi Salih yatıyordu. Fakat akşamdan sokağa çıktığı ve henüz gelmediği için odası boştu. Belkıs elektriği yaktı. Karyolanın altına bakarken Fazıl soruyordu:

"Anahtarı var ama, biz bütün kapıları kilitledik. Salih gelirse nereden girecek?"

"Zili çalsın, ben açarım."

Bütün salonu ve onun yanındaki yemek odasını da aradılar. Belkıs köşkün altında müstakil kapısı olan eski şarap ve içkilerin bulunduğu kavı[8] aramayı da teklif etti. Fazıl buna lüzum görmedi. Onun kapısı kilitli ve anahtarı da kendisindeydi. Hem oradan bu daireye yol yoktu.

Fazıl kapanan banyo kapısını yumruklamaya başladı ve bağırdı: Belkıs! Belkıs!

Yatak odasına geldiler. Balkon kapıları açıktı. Bunları kapamadan evvel, ikisi de bahçeye bir kere daha göz atmak istediler. Balkona çıktılar. Mehtabın şiirine dikkat edecek hâlde değildiler. Bahçenin bu tarafından ağaç pek az olduğu için ay ışığı büyük bir sahayı aydınlatıyor ve bostanın arkasındaki duvara kadar pek az yer gölgede kalıyordu.

Aşçı Mustafa'nın odasında ışık vardı. Perdeyi indirmediği için yatmaya hazırlandığı görülüyordu. Belkıs'ın ve Fazıl'ın bakışları artık hiçbir kımıldayış görünmeyen bah-

---

7 Paralel.

8 İçki mahzeni.

çede dolaşırken kulakları da gecenin en küçük seslerini dikkatle ayıklıyordu. Mürşit Bey'in köpeği uzakta, arada bir süreksiz havlıyor ve susuyordu. Ağustos böceklerinin sesi zinciri üstünde kurbağaların haykırışı intizamsız[9] fasılalarla[10] dizilmiş halkalar gibiydi. Ansızın garip bir hayvan çığlığı bu sesleri bastırdı. Keskin, boğuk, hiçbir hayvani ritmi olmayan acayip bir haykırış. İnsan sesi değildi. Fakat puhu kuşunun veya baykuşun haykırmasını biraz andırmakla beraber onlardan da ayrılıyordu. Belkıs bunun ne olduğunu Fazıl'a soracaktı, fakat ses kesildi. Şüphesini ve heyecanını saklamak istediği için:

"Ne güzel gece!" diye mırıldandı.

Balkon kapılarını kapatıp sürmeledikten sonra içeri girdiler. Belkıs yatmak istemediği için salona geçtiler.

Fazıl düşünceliydi, fakat Belkıs kadar heyecanlı değildi.

"Herhâlde bu gölgeler bahçede bir şey arıyorlar," dedi, "kerestelerin arasına, değirmenin altına eğilmelerinden bu anlaşılıyor. Meyve hırsızları olamaz."

"Tabii olamaz. Taflanların arkasındaki gölge bizi dinlemeye geliyordu. Fakat görüldüğünü anlayınca kaçtı."

"Neyse, yarın akşam anlarız. Boş yere zihin yormaya değmez."

"Polis onları yakalayabilir mi?"

"Hiç şüphe etme!"

"Peki, onlar bizim polise telefon ettiğimizi ve köşkün tarassut altına alınacağını düşünmezler mi?"

"Düşünseler üç gün arka arkaya gelirler miydi?"

"Anlayamadım."

Belkıs kol saatine baktı. Biraz evvel duyduğu garip hayvan çığlıklarından şüphelendiğini de söylüyordu. Fazıl güldü. Köşke dadanan haydut şebekesinin azası arasında

---

9 Düzensiz.

10 Bölüm.

yabani kuşlar da mı vardı? Bahsi değiştirdi ve cep defterini çıkararak düğün için unutulmasından korktuğu için davetlilerden birkaçının ismini daha hatırladığını ve kaydettiğini söyledi. Yarın davetiyeler matbaada hazır olacaktı ve listenin tamamlanması lazımdı. Uzun bir zaman, 297 kişiyi 350'ye çıkaran yeni isimleri hatırlamakla uğraştılar.

Sonra yatak odasına geçtiler. Fazıl'ın sabahları değil, gece yatarken tıraş olmak âdetiydi. Pijamalarını giydikten sonra yatak odasından koridora, oradan da banyonun kapısına geldi. Orasının ışığı dışardan yanardı. Elektriğin anahtarını çevirdi ve içeri girdi. Kapıyı yarı aralık bırakmıştı.

Hava çok sıcak olduğu için su ısıtmaya lüzum yoktu. Soğuk su musluğunu büyük bir zahmetle çevirdi. Çünkü bu musluk çok sıkışıktı. Tıraş çanağını doldurdu ve yüzünü sabunladı. Fakat aynada, sağ tarafına ve biraz da arkaya düşen banyo kapısının, gürültü çıkarmamak dikkatiyle ve yavaşça kapandığını görünce arkasına döndü ve seslendi:

"Belkıs!"

Cevap alamayınca kapıya doğru yürüdü. O anda anahtarın dışardan çevrildiğini ve kapının kilitlendiğini fark etti. Topuzu boş yere çevirdi. Bir kere daha:

"Belkıs" diye bağırmış ve kapıyı yumruklamaya başlamıştı.

Cevap alamayınca şaşırdı. Etrafına baktı. Kapıyı derhâl kırabilmek için gözleri, banyo odasında ağır bir şey arıyordu. Tıraş makinesinin nikel kutusuyla kapının üzerindeki buzlu camı kırmayı ve elini oradan uzatıp anahtarı çevirmeyi düşündü. Fakat orada herhâlde yabancı biri vardı. Kapıyı bir kere daha yumrukladı ve bu sefer sesinin en son kuvvetiyle haykırdı:

"Belkıs! Nazife! Belkıs! Belkıs!"

Fazıl cevap beklerken, banyonun ışığı da söndü.

Hizmetçi Belkıs'ın ağzının üstündeki bağları koparır koparmaz, Belkıs bağırmaya başladı: Fazıl! Fazıl!..

Fazıl bir tecavüze uğrayacağını sezdi. Karanlıkta, gözlerinden ziyade hafızasıyla kendini müdafaaya elverişli sert ve ağır bir cisim ararken, kapının kilidinde anahtarın döndüğünü ve hafif bir gıcırtıdan sonra kanadın açıldığını fark etti. Birdenbire yüzüne bir elektrik cep fenerinin kuvvetli ışığı tutulmuştu. Fazıl musluk teknesinin kenarına beli dayanıncaya kadar geri çekildi. Işığın huzmesinde,[11] bir bıçağın keskin parıltısını görmesiyle kalbinin hizasında müthiş bir acı duyması bir oldu. Vücudu sallandı. Tutunacak bir yer arayan elleri boşlukta çırpınırken arka üstü yere yuvarlandı ve kafası banyonun teknesine şiddetle çarptı. Kıvrandırıcı ve inletici sancılar içinde bıçağın göğsünden çekildiğini ve kalbinin üstüne bir kere daha saplandığını hissederken kendisini tamamıyla kaybetmişti.

***

Yatak odasında, Belkıs karyolanın sağ tarafında ve yerde arka üstü yatıyordu. Ağzı, elleri ve ayakları bağlanmıştı. Hiçbir ses çıkaramadan, çırpınıyordu.

Ne kadar kuvvet sarf etse bağların hepsini birden gevşetemeyecekti. Bütün kuvvetini bunlardan yalnız biri üstüne toplaması lazımdı. Ayaklarını kurtarsa yürüyebilir, ellerini kurtarsa cama bir şey atarak gürültü çıkarabilir, ağzını kurtarsa bağırabilirdi. Ayaklarının bağı çok sıkıydı. Evvela ağzını ve ayaklarını bağladıkları için bunlara fazla çaba sarf etmişlerdi. Ellerinin bağı biraz daha gevşekti. Avuçlarını birbiri üstüne kapatarak ipi bileklerinin üzerinden geçirmişlerdi. Fakat Belkıs parmaklarını açıp kapata-

[11] Demet.

biliyor, kendini çok zorlarsa avuçlarını da birbirine temas etmeyecek kadar ayırabiliyordu. Bütün vücudunun yapabildiği hareket sağa sola sallanmaktan ibaretti. Dizlerini yukarı doğru kıvırabiliyor, fakat ayağa kalkamıyordu.

Sabırlı bir dikkatle ve yoruldukça dinlenerek ellerindeki ipi gevşetmeye çalışması lazımdı. Fakat buna lüzum kalmadı. İki üç hamleden sonra ellerini ipin bileceğinden kurtarmaya muvaffak olmuştu. Hemen sağ elini uzattı ve karyolanın altında cama atılacak sert bir şeyi aradı. Koridora açılan kapının rüzgârdan çarpmasına mâni olmak önüne konan tuğla parçasını yakaladı.

Tam karşısında hizmetçi odasının bulunduğu öteki koridora açılan kapının çifte kanadı üzerinde geniş buzlu camlar vardı. Oda karanlıktı, fakat uzaklaşan aydan gelen hafif aydınlıkta karşıki kapının beyazlığı fark edilebiliyordu. Belkıs bütün dikkatini topladı, nişan aldı ve tuğlayı fırlattı.

Büyük bir şangırtı kopmuştu.

Bekledi. Nazife bu gürültüden de uyanmazsa ne olacaktı? Belkıs elleriyle başka bir ağır cisim arıyor, fakat hafif ve yumuşak terliklerinden başka bir şey bulamıyordu. Kulak verdi. Bir kapı gıcırtısı. Evet, hizmetçi odasından çıkıyordu. Ayak sesleri koridorda uzaklaştı. Budala karı, bu odaya girmeye cesaret edemez de bir iki dolaştıktan sonra yine gidip yatarsa Belkıs ne yapacaktı?

Ayak sesleri geriye döndü. Karşıki koridorun ışığı yandı. Nazife'nin gölgesi, kapının kırılan camı önünde belirmişti. Kadın odanın içinden ziyade kırılan cama bakıyor, anlaşılan buna bir mana vermeye uğraşıyordu… Sonra ağır ağır kapıyı açtı, fakat içeri girmedi. Başını uzattı. Belkıs, büyük bir gayretle boğazından birtakım ses kırıntıları çıkarmaya ve Nazife'nin şüphesini dürtüklemeye çalışıyordu.

Kadın nihayet odaya girdi, salona açılan kapıya doğru koştu ve elektriğin anahtarını çevirerek ışığı yaktı. Etrafına bakındı. Yatak boştu. Belkıs'ın vücudu karyolanın öte

tarafında kaldığı için hizmetçi onu göremiyordu. Belkıs da Nazife'yi göremiyordu. Boğazından sesler çıkarmaya devam etti.

Hizmetçi birkaç adım daha attı ve hanımın yerde bağlı yattığını görünce, ilk anda şaşkınlıktan kollarını yukarı kaldırdı, bir çığlık kopardı ve hareketsiz kaldı. Belkıs ona parmaklarıyla makas işareti yaparak ipleri çabuk kesmesini anlatmaya çalışıyordu.

Nazife odasına koştu ve bir makas alıp geldi.

Belkıs'ın işareti üzerine ayaklarından evvel ağzının üstündeki bağları kopardı. Genç kız ağzının hürriyetine kavuşur kavuşmaz bağırmaya başladı.

"Fazıl! Fazıl!"

Fakat cevap alamadı ve ayaklarının bağı çözülünce bir iki sarsıntıdan sonra, kalktı.

Belkıs banyo odasına koştu, kapıdan manzarayı görünce acı bir çığlık kopardı - Yatak odasına kendini dar attı ve bayıldı

Belkıs cevap alamayınca, dört tarafına korku ile bakındıktan sonra yatak odasının salona açılan kapısına doğru yürüdü ve oradan da kocasına seslendi, sonra geriye döndü ve sağdaki koridora yürüdü. Banyo karanlıktı. Ne yapacağını şaşıran Belkıs, yanından ayrılmayan Nazife'ye:

"Koş!" dedi, "Mustafa'yı uyandır, çabuk gelsin!"

Fakat hemen fikrini değiştirdi:

"Hayır," dedi, "beni yalnız bırakma!"

"Mustafa! Mustafa! Mustafa!"

Mehtap tamamıyla kaybolmuştu ve aşçının pencerelerinde ışık yoktu. Belkıs kocasına da seslendi. Sonra felaketi seziyormuş gibi balkonun parmaklığına yaslanarak: